

ספר' - אוצר החסידים - ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שמיני

דיכ'ל
חמישי

דרך מצותיך

הוא ספר

טעמי המצות

מאת כבוד קדושת אדוננו מורנו ורבנו הגאון הגדול האמיתי
האלקי חסידא קדישא אור עולם נזר ישראל ותפארתו
קדוש ה'

מרנא ורבנא **מנחם מענדל** נבנ"מ זי"ע

- אדמו"ר ה"צמח צדק" -

מליובאוויטש

מצות משיא הארון בכתף

יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמנים ושתים לבריאה

גילוי אלקות אבל הגלוי הוא רק בחי' זיו והארה ומבחי' גבורות וצמצומים, ועצמיות ש' מ"ה אינו מאיר בו ולכן אינו מועיל בו התשובה כי א"א להתהפך מבחי' לבחי' וז"ס לית תמן עיטא וסוכלתנו לאשתזבא אלא אם יצא בלבושים צואים שהם המחשבות ודבורי' בטילים המקיפים אותו מראשו ועד רגלו הרי אין לו תקנה ע"י תשובה אלא ע"י כף הקלע ואח"כ יקבל גיהנם להוציא חולאת הנפש כפי הצורך ועד"ז בשאר כל העבירות אבל בעוה"ז שיש בו השראת הסוכב לברר הבירורים כנ"ל לפי שהוא קודם הבירור הנה ע"י התשובה הוא מעורר אותו והוא המתקנו מכל וכל לפי אופן תשובתו וכמש"ל פ"א ופ"ב וה' יחזירנו בתשובה שלימה לפניו כי הוא רוצה בתשובה:

מצות משא הארון בכתף

(שע"ט) לשאת הכהנים הארון על הכתף שנאמר כי עבודת הקדש עליהם בכתף ישאו (במדבר ז' ט') וענין זאת המצוה פי' הרמב"ם פ"ב מהל' כלי המקדש הלכה י"ב י"ג וז"ל בעת שמוליכים הארון ממקום למקום אין מוליכין אותו לא על הכהמה ולא על העגלות אלא מצוה לנוטלו על הכתף ולפי ששכח דוד ונשאו על העגלות נפרץ פרץ בעוזה כו' כשנושאים אותו על הכתף נושאי' פנים כנגד פנים ואחוריהם לחוץ ופניהם לפנים עכ"ל: הנה להבין כ"ז יש לבאר תחלה מעלת הלוחות שהיו מונחים בארון שהיו כתובים משני עבריהם ומבואר בירושלמי דשקלים פי' הביאום הרע"ב ותוי"ט פ"ה דאבות מ"ו שהיו נקראים מכל הארבע צדדים וסיים שם התוי"ט שבשם הרמ"ע שהי' זה מעשה אלקים בלתי משוער בשכלינו כו' והיינו שלא היתה בהן בחי' פנים ואחור ע"ש: ולהבין ענינם, הוא בהקדים מארז"ל נובלות חכמה שלמעלה תורה (ב"ר פ"ז) שלכאורה אינו מוכן אמרם ז"ל שהתורה היא בחי' נובלות בלבד דהא כתיב ואהי' אצלו כו' שעשועים כו' (משלי ח' ל') אצלו דייקא משחקת לפניו לפניו דייקא הרי שהיא אמיתית שעשועים של הקב"ה בכבודו ובעצמו ולא נובלות לבד שהנובלות הוא בחי' אחוריים וחיצוני' לבד, אך הענין דשניהם אמת דמ"ש נובלות חכמה שלמעלה תורה קאי על התורה שניתנה לנו שגם בחי' חכמת האלקות ב"ה המלוכשת בה וכפי מה שהשיג מרע"ה נק' בחי' אחוריים דחכמה וכמ"ש במשה וראית את אחורי (שמות ל"ג כ"ג) שהוא בחי' אחוריים דאבא לפני לא יראו שהוא בחי' פנימי' אבא ששם לא הי' למשה שום השגה והי' למעלה מחכ' אלקות שנתגלה למשה שז"ס התורה שלפנינו ומ"מ הרי שם דוקא בפנימית אבא שרש התורה ותכליתה ועיקרה וע"ז נאמר ואהי' אצלו כו' שעשועים כו', וביאור הענין נעתיק ל' הזהב באגה"ק (ס"י י"ט) ע"פ עוטה אור כשלמה דט"ו וז"ל והנה בחי' חכמת אלהות ב"ה המלוכשת בתרי"ג מצות התורה נק' בשם בחי' אחוריים דחכמה כי כל אחוריים שבספירות הן מדריגות החיצונות והתחתונות כמעלה שבספירה זו מה שיוכלו לירד ולהתפשט למטה להתלבש בברואים להחיותם, ובחי' פנים היא הספירה עצמה המיוחדת במאצילה ב"ה בתכלית היחוד כגון ד"מ ספירת החכמה שהיא מיוחדת במאצילה א"ס ב"ה בתכלית היחוד כי הקב"ה וחכמתו א' כמש"ל ומה שמאיר ומתפשט מחכמתו ית' למטה בתחתונים שהם בעלי גבול ותכלית ומתלבש בהם נק' אחוריים ונק' ג"כ בחי' עשיה שבאצילות פי' עד"מ כמו שבאדם התחתון שיש בנשמתו ה' מדריגות זו למעלה מזו שהן בחי' השכל ומדות ומחשבה ודיבור ומעשה והמעשה היא התחתונה שכולם שהחיות המתפשט מהנשמה ומלובש בכח המעשה הוא כאין לגבי החיות המתפשט ממנה ומלובש בכח

הדיבור שהוא כאין לגבי החיות המתפשט ומלוכש במחשבה ומדות ושכל כן עד"ז ממש הוא בחי' חכמתו ית' מה שיוכל להתפשט ממנה להשפיע בתחתונים כולם הם כאין לגבי בחי' פנים המיוחד במאציל ב"ה דכולא קמי' בלא חשיב וההשפעה לכל הנבראים כולם שהם בעלי גבול ותכלית נחשבת ירידה וצמצום כביכול לגבי המאציל א"ס ב"ה עד"מ כמו שנחשבת ירידה וצמצום לשכל האדם המצומצם באיזה עשיה גשמיות וחומריות ממש ולכן מרע"ה שהשיג עד אחוריים דחכמה זכה שתנתן על ידו התורה שהם נובלות חכ' שלמעלה פי' מה שנובל ויורד למטה ומתלבש בתורה גשמיות שלנו שעיקרה ותכליתה הוא קיום מצות ל"ת ועשה בפועל ומעשה כמאמר היום לעשותם (ע"ז ג' א') וגדול תלמוד שמביא לידי מעשה (קדושי' מ' ב') והלומד שלא לעשות נוח לו שנהפכה שלייתו וכו' (ירושלמי ברכות פ"א ה"ב) וכל אדם מוכרח להתגלגל עד שיקיים כל התרי"ג מצות בפועל ממש עכ"ל. ומובן מזה שדוקא בחי' טעמי תורה שנתגלו למרע"ה שעל זה כיון באומרו חכמת אלהות ב"ה המלוכש בתרי"ג מצות התורה כו' הוא שנק' בחי' אחוריים נובלות דחכמה שהוא מה שיוכל להתפשט ממנה בתחתונים בע"ג ומרע"ה בכלל, אבל עיקרי טעמי התורה כמו שהן בידיעת עצמו כביכול זהו פנימי' החכמה וע"ז נאמר ופני לא יראו (כי פנימי' אבא הוא פנימי' ע"י כמ"ש בפע"ח ומובא במ"א ע"פ כי תצא למלחמה בביאור ג' תקס"ה ובחי' ע"י הוא בחי' שעשוע המלך בעצמותו ואהי' אצלו שעשועי' ונעלמה מעיני כל חי (איוב כ"ח כ"א)) וילמד הסתום מן המפורש בכי"ק במ"א ע"פ מארז"ל (ע' סוטה ל"ה א') דוד זמירות קרית להו (אגה"ק סי' ל"ו) כו' מעלתה זו כו' מבחי' אחוריים כו' נובלות חכמה כו' אבל פנימי' שבועמק שהוא פנימי' התורה היא מיוחדת לגמרי בא"ס ב"ה כו' יער"ש, והנה הלוחות שבארון נמשכו מבחי' פנימית (ובזאת מעלתם יתירה על התורה שלפנינו הכתובה בידי בור"ד כי בלוחות כתיב והמכתב מכתב אלהים כו' (שמות ל"ב ט"ז)) ולכן לא היתה בהן בחי' פנים ואחור גם בגשמיות שזהו נגד השכל להיות כתובים משני עבריהם ויהיו נקראים מכל צדדיהם בשוה אלא מחמת גילוי בחי' פנים העליון בהם ולכן נצטוינו לשאת הארון על הכתף לחבר ולייחד את הכתפים שהן בחי' אחוריים אל עבודת הקדש היא ח"ע בבחי' פנים שמשם נמשכו הלוחות שבארון ע"כ תוכן דבריו שם:

ב) וביאור הענין הנה יובן בביאור ענין שכחה דוד שנשאו על העגלות וארז"ל (סוטה ל"ה א') שזה הי' עונש לו על שאמר זמירות היו לי חוקיך בבית מגורי כו' ששיבח התורה בקראה אותה זמירות וא"ל הקב"ה דוד זמירות קרית להו חייך שאתה נכשל בדבר שאפי' תינוקות של בית רבן יודעים בו שנאמר כי עבודת הקדש כו' ולהבין זה יש להקדים כי הגם שנת"ל שהתורה שלפנינו היא רק נובלות חכמה שלמעלה ובחי' אחוריים בלבד גדולה היא לאין קץ ותכלית מן חיות אלהות שבכל העולמות עליונים ותחתונים ובבחי' זו שיבח דוד את התורה וכמבואר שם בכי"ק וז"ל (סי' ל"ו) ולהבין מהו השבח להקב"ה כשזה אסור או מותר הנה הוא ע"ד מה גדלו מעשיך ה' מאד עמקו מחשבותיך (תלים צ"ב ו') כי הנה נודע שכל העולמות עליונים ותחתונים תלויים בדקדוק מצוה א', ד"מ אם הקרבן כשר נעשה יחוד עליון ועולים כל העולמות לקבל חיותם ושפעם, ואם שינה שקיבל הדם בשמאלו ד"מ או שלא בכלי שרת כשר או שהי' חציצה אזי נתבטלה עליות העולמות וחיותם ושפעם מחיי החיים א"ס ב"ה וכן בתפילין כשרות מתגלי' מוחי' דזו"ג שהם מקור החיות לכל העולם' ובדקדוק א' נפסלין ומסתלקין המוחי' וכה"ג בדקדוקי מצות ל"ת, והלכך המתבונן מה גדלו מעשי ה' שבריו העולמות וכל צבאם ואיך כולם בטלים

במציאות לגבי דקדוק א' מדקדוקי התורה שהוא עומק מחשבה העליונה וחכמתו ית' אשר בדקדוק קל עולים כל העולמות ומקבלי' חיותם ושפעם או להיפך ח"ו ומוזה נתבונן גדולת עומק מחשבתו ית' שהוא בבחי' בלי גבול ותכלית ומעלתה לאין קץ ותכלית על מעלת חיות כל העולמות שכל חיותם שופע מדקדוק א' ממנה שהוא נמשך ממקורו והוא עומק מחשבתו ית' כמו שער האדם הנמשך ממוחו עד"מ וכנודע מהתיקונים והאדרא וזאת היתה שמחת דהע"ה שהי' מזמר ומרנן לשמח לבו בעסק התורה בעת צרתו, אך מה שהי' משתבח בתהלת התורה במעלתה זו ואמר זמירות היו לי וכו' נענש ע"ז ואמר לו הקב"ה זמירות קרית להו משום שבאמת מעלתה זו שכל העולמות בטיילים לגבי דקדוק א' ממנה היא מבחי' אחוריים של עומק המחשבה כמ"ש במ"א בשם האריז"ל על מאמר רז"ל נובלות חכמה שלמעלה תורה (מד"ר ב"ר פ"י) (אמר המעתיק זה המ"א הוא מה שהבאתי ל' הזהב פ"א) אבל פנימית שבעומק שהוא פנימיות התורה היא מיוחדת לגמרי באוא"ס ב"ה המלוכב בה בתכלית היחוד ולגבי א"ס ב"ה כל העולמות כלא ממש ואין ואפס ממש כי אתה הוא עד שלא נברא העולם וכו' והלכך גם לפנימיות התורה אין לשבחה כלל בתהלת חיות כל העולמות מאחר דלא ממש חשיבי ובבחי' פנימיותה אינה שמחת לבב אנוש ושעשועיו אלא כביכול שמחת לב ושעשוע המלך הקב"ה שמשעשע בה כי אלקים הבין דרכה וידע מקומה ומעלתה בידיעת עצמו כביכול אבל נעלמה מעיני כל חי כמ"ש לפני לא יראו דהיינו בחי' פנימיותה כמ"ש בשם האריז"ל וזש"ה ואהי' אצלו כו' שעשועים אצלו דוקא משחקת לפניו לפניו דוקא דהיינו בבחי' פנימיותה וע"ז נאמר ואהי' אצלו אמון א"ת אמון אלא אומן כו' (זהר ח"ב קס"א א') ועל בחי' אחוריים אמר משחקת בתבל ארצו ושעשועי את בני אדם כי התורה ניתנה פנים ואחור כדכתיב במגילה עפה דזכרי' והיא כתובה פנים ואחור (עי' עירובין כ' ב') ולפי שתפס דוד בבחי' אחוריים לכך נענש בשכחה הבאה מבחי' אחוריים ונעלם ממנו לפי שעה מ"ש עבודת הקדש עליהם בכתף ישאו (במדבר ז' ט) לחבר ולייחד את הכתפים כו' עכ"ל וכמ"ש ספ"א:

ג) **וביאור ענין פנימי' וחיצוני' התורה ומ"ש דוד לחיצונית התורה זמירות כו' הנה המצות נקראי' רצון העליון ב"ה ופנימית הרצון הוא התענוג ומצד בחי' הרצון שבמצות שהוא בחי' חיצונית לגבי התענוג הוא השבח הזה ששייבך דהע"ה ואמר זמירות היו לי חוקיך, כי כמו הזמר שיכולים לנגן ולזמר ניגון א' כמה פעמים אע"פ שהכל עריבות ומתיקות א' מ"מ כשערב לו איזה ניגון מנגן וחוזר ומנגן אותו כמה פעמים ולא תקוץ הנפש בו ואדרכה תתענג כל פעם כמקדם מעוצם יפיו, וכך היו לי חוקיך חוק נק' מצוה שאין בה טעם ודעת מושג כמו פרה אדומה ושעטנז שאו"ה משיבים עליהם ובאמת כל המצות נק' חוקים כי הטעמים הגלוי' לפנינו אינם מספיקים כלל ואינם בערך הטעמים האמיתיים כמו שהן למעלה, ונמצא שלעינינו הם רק חוקים גזירת מלך כלומר שכך רצונו בלי טעם מובן, ואמר שאעפ"כ עריבים עליו עד למאד, להיות כי בחי' הרצון הזה הוא רצונו ית' שהוא למעלה מהיות מושג לשום נברא בעולם ואפי' בעולם האצי' אינו מושג כמ"ש והחכמה מאין תמצא (איוב כ"ח י"ב) שהחכמה נק' עדן שממנו יוצא נהר הוא הדעת לגן היא הבינה שממנה ההתגלות תבונה ודעת בגדולת א"ס ב"ה לנשמות שבג"ע העליון שנהנים ומתענגים תענוג עצום ונפלא בהשגתם זו שהרי גם על געה"ת אמרו מוטב דלדידינ' (חגיגה ט"ז ב') שכדאי המה יסורי גיהנם בשביל ליתי לעלמא דאתי וק"ו בג"ע העליון ויש עוד מדריגות רבות גבוה מעל גבוה הגם שלא נז' בספרים רק ב' בחי'. והנה מקור ושרש הראשון הוא בחי'**

חכמה מקור ההשגה והיא שתמצא מרצונו ית' העליון שרוצה לצמצם עצמו להיות חכים בחכמה ע"י צמצום רב ועצום וז"ס מאין אין ממש דכלא חשיב' הארתו שמאיר בחכמה לגבי עצמות רצונו ית' הבכע"ג וכמ"ש בע"ח דאבא יונק ממזלא דאריך וכמשל השערות שהם נמשכים מהגלגולת כעין נימא דקה והם בח' מותר' מוח' מן המוח' הפנימים שבתוך הגלגולת שהיא בח' הכתר הוא רצון העליון ב"ה. וא"כ הרי מה מאד עמקו מחשבות ה' שהם המצות שהם עצמות רצון העליון ב"ה דכלא חשיב' קמייהו כל חיות העולמות שהרי מקורם ושוש' הראשון היא החכמה והיא נמשכת מבחי' שערות לבד משא"כ ע"י המצות שיתגלה עצמות רצון העליון הרי כל העולמות עולי' עי"ז בעילוי רב לאין קץ ותכלית על מעלתם הראשונה וא"כ הם בטילים ממש לגבי דקדוק א' מדקדוקי התורה ואע"פ שהרצון אינו מושג וא"כ הרצון שבציצית שוה עד"מ אל הרצון שבתפילין מאחר שהכל רצון בלי טעם מושג ה"ז כזמירות שמנגנים ניגון א' כמה פעמים כאשר טוב לפניו ויפה בעיניו כך להפלגת מעלת תהלת הרצון שבמצות שהוא רצונו העליון ב"ה התענג בו דוד בכל מצוה ומצוה ובכל דקדוק ממנה כי הוא רצון ה' שלגבי' בטילים כל העולמות כנ"ל עם שהוא ניגון וצורה א' עד"מ אבל מה טוב ומה נעים ומה יפה הוא עד מאד ומאד. וא"ל הקב"ה דוד זמירות קרית להו כי מעלתה זו הוא רק מצד הרצון שבתורה ומצות כנ"ל שהוא רק בח' אחוריים וחיצונית לגבי פנימיותם הוא בח' התענוג העליון ב"ה שיש בכל מצוה ממצות התורה שהוא סיבת הרצון ופנימיותו ותכליתו וחיותו וקיומו כי הנה מעלת התענוג על הרצון הוא גבוה מאד נעלה שהוא בח' שעשוע המלך בעצמותו שא"ס ב"ה נק' מקור התענוגים ויובן זה עד"מ גם בגשמיות אנו רואים שהתענוג הוא הגדול מאד על כל כחות הנפש ומתפשט במרחב עצום כמו תענוג שבחוש הראי' ובו כמה רבבות תענוגים פרטי' מינים ממינים שונים, ותענוג שבחוש השמיעה הוא מהות תענוג אחר וגם בו כמה רבבות פרטי', וכן עד"ז בריח ודבור וטעם ומכ"ש בכחות הנפש הפנימי' שיש בכל א' מהות תענוג אחר נבדל מן התענוג שבזולתו, מה שאין שום כח מכחות הנפש מתפשט במרחב כ"כ, וכאשר נעריך ונתבונן להבין ולהשכיל מזה על ענין מקור התענוגים למעלה הרי נודע שכל בח' התענוג שבעוה"ז נתהוו מפסולת דפסולת התענוג עליון ע"י שבה"כ אבל בח' התענוג שבזולתו הרוחניים אפי' בגעוה"ת נעלה הרבה לאין קץ, ואמנם מקור כל התענוגים הוא א"ס ב"ה ואין פי' א"ס על עצמותו ממש ח"ו כי עצמותו אינו בגדר השפעה כלל אלא אורו ית' הוא הנק' מקור התענוג' להיות כי התענוג הוא בח' א"ס ממש, והרצון הוא בח' חיצינותו ובחי' אחוריים וכמ"ש אחר וקדם צרתני (תלים קל"ט ה') שכל בח' צורה וגילוי יש בו אחר וקדם הוא בח' הרצון והתענוג והם בח' ב' פרצופי הכתר עתיק ואריך שבחי' עתיק הוא בח' תחתונה שבא"ס ממש וכמ"ש במצות תשובה ובחי' אריך הוא הרצון שרש הנאצלים ובו ועל ידו נמשך הארת התענוג בצמצום עצום להחכמה הנק' עדן דרך המזלא הנ"ל ומזה נהנים מזוי הנמצאים דאבי"ע כנ"ל, והנה מצד בח' התענוג שבמצות הרי לא יתכן לקרותם זמירות ח"ו כניגון א' הנפלא שמנגנים אותו כמה פעמים מצד פליאותו והפלאה זו הוא מעלת ביטול כל העולמות כנ"ל, כי לא זו הדרך במעלת העונג העליון ב"ה כי אדרבא כל מצוה הרי היא מיוחדת ונבדלת בצורתה מזולתה כי התענוג שבה אינו ממהות וסוג התענוג שבמצוה האחרת וכנ"ל במשל מהתחלקות סוגי התענוג בראי' ושמיעה כו' שכך עד"מ ציצית שרש' הוא ענין תענוג מיוחד ותפילין תענוג מיוחד ועד"ז כל התרי"ג מצות וז' מצות דרבנן שהם תר"ך עמודי אור כמנין כתר, ולזה נק' התענוג בשם פנים והרצון בשם

אחור כי עד"מ העורף והצוואר ואחורי הגוף שנקראו בכלל בחי' אחוריים הרי כולן בצורה א' שעור א' מכסה כולן בשוה ואין התחלקות ביניהם אבל הפנים כל איברים מיוחדים ושונים וניכרים מובדלים בפעולתם ובתמונתם זמ"ז ראי' בעינים ושמיעה באזנים כו' וכך מצד הרצון הרי כל המצות צורה א' להן לומר שכך רצונו עם שהרצון נפלא ונכבד למאד, אבל מצד התענוג שבהם שהוא פנימיותם הרי ניכרים כאר"א בצורה מיוחדת וענין מיוחד ונפלא ביותר לאין קץ ותכלית כי הוא בחי' א"ס ממש שאצלו ית' אין כל העולמות תופסי' מקום כלל ולשבחו בביטולם אצלו דכלא ואין ואפס ממש חשיב' כנ"ל פ"ב אלא הוא שעשוע המלך המיוחד ב"ה בעצמותו. ולפי שתפס דוד בחי' אחוריים לכך נענש מדה כנגד מדה בשכחה הבאה מבחי' אחוריים וגם השכחה בענין המצוה הוא ג"כ בענין זה שנשכח ממנו ענין המורה על מעלתה מצד בחי' הפנים דוקא שלכן נצטוו לשאת הארון בכתף ופניהם אל הארון כמש"ל בשם הרמב"ם שזהו ע"ד שהי' במ"ת פב"פ דבר ה' (נדרים ה' ד') פי' פנים העליון הוא התגלות התענוג עליון שבכל מצוה שנתגלה אז לישראל ולכן על כל דיבור פרוחה נשמתם כי כל דיבור הוא ענין תענוג מיוחד כנ"ל ופנים שבישראל היו ג"כ לעומת פנים זה דהיינו שגם הם הי' כל חפצם ותענוגם רק באלקות בלבד הוא בחי' אהבה בתענוגי' שאין לו שום תענוג בדבר מעניני עוה"ז זולתי אלקותו ית' משא"כ בחי' אחוריים הוא כשכופה עצמו לעשות רצון ה' הגם ששולט על יצרו ומושל ברוחו ועושה רצונו כרצונו אבל הכל דרך כפי' בלתי השתוקקות וכלות הנפש פנימי' מאיליו שתומשך נפשו לזה (וכמ"ש הרמב"ם פ"ו מן הח' פרקים למס' אבות שזהו ההפרש בין הכובש את יצרו ובין החסיד המעולה יעו"ש) ולכן הי' אז במ"ת יחוד נפלא פב"פ ונצטוו ג"כ בנשיאת הארון שנמשך מבחי' פנימי' העליון שלכן לא הי' בהם אחור והיו כתובים משני עבריהם כו' שיהיו ג"כ פניהם אל הארון להיות פב"פ, רומז לענין הנ"ל שיהי' הפנימי' לאלקות ובהי' כל חפצו וישעו ומגמתו ותשוקתו, ואחוריים כלפי חוץ להיות ההשתמשו' בענינים המוכרחים לקיום העולם וגופו ובני ביתו רק בהכרח בלתי עונג בזה אלא שמוכרח לעשותם כדי לקיים גופו וגוף ב"ב כמשפט התורה בכדי שיגיע לתכלית האמיתי הוא עבודת ה' והשגתו ע"י תורה ומצות שלשם פניו מביטים ומסתכלים וחפצו ותשוקתו וזשארז"ל כמי שכפאו כו' (נדרים כ' ב') ועי"ז עולים כל מעשי' שעוש' בבחי' אחוריים להיות מתכללים באור ה' בבחי' פנים העליון וכמ"ש במ"א ע"פ ידך בעורף אויביך כו' ודהע"ה שתפס לשבח התורה בבחי' אחוריים שלה ולא באמיתת פנימיותה לכך נעלם ממנו לפי שעה מצוה זו המורה על מעלת פנימית התורה דוקא כמ"ש עבודת הקדש עליהם כו' וד"ל:

מצות נדרים

(מטות) שלא יחל דברו שנאמר איש כי ידור נדר כו' לא יחל דברו למדבר ל' גי') (ת"ז): ובטעמי מצות מבואר שסוד הנדרים בבינה וז"ס נודר בחיי המלך כי הבינה היא בחי' חיות ומוחי' דז"א יעו"ש ובסוף שער היחודים ותיקון עונות באורך, וענין הנדר היינו שהוא מכניס דבר המותר בגדר האסור ע"י אמרי פיו שאומר דבר מותר יהא אסור כקרבן שאסר השם וארז"ל (נדרים י"ד א) דדוקא כשהוא נודר בדבר הנדר שמתפס בקרבן וכיוצא שהוא דבר מותר בעצם ונאסר ע"י שנידר לגבוה עפ"י התורה אז גם דבר המותר נתפס להיות נאסר כקרבן

